

לוקאָטֶר

כלכלה ואשראי בישראל

פברואר
2020

אי ודאות לגבי השפעת נגיף הקורונה
השקל מתחזק למרות מאמצי בנק ישראל
היעדר תקציב מצמצם את הגירעון

אי ודאות לגבי השפעת נגיף הקורונה על הכלכלה הגלובלית בנק ישראל הותיר את הריבית במשק ברמה של 0.25%

סין בכלכלה הישראלית רחב היקף ושונה לחלוטין משנת 2002.

החשש מהשפעות וירוס הקורונה בקרב יצואנים ויבואנים בישראל גובר בשל הפוטנציאל האדיר בפגיעת שרשרת האספקה ועל מקבלי ההחלטות במגזרים השונים להיערך לתרחיש מסוג זה. הוועדה המוניתרית בבנק ישראל החליטה להותיר את הריבית במשק ללא שינוי ברמה של 0.25% וזאת למרות אי הודאות בהשפעותיו של נגיף הקורונה. המוסדות הכלכליים הבינלאומיים ממשיכים להפגין אופטימיות בשוק בטענה כי התפשטות הנגיף תיעצר במהלך החודשים הקרובים וכי במקרה זה לא צפויה השפעה כלכלית מהותית בישראל.

מחצית מסך הסחורות המיוצאות לסין (למעלה מ-2 מיליארד דולר) הינם רכיבים אלקטרוניים, בעיקר של חברת אינטל העולמית. אינטל אינה מייעדת את המוצרים לשוק המקומי הסיני אלא משתמשת במפעלים בסין לבדיקה, הרכבה והטמעה במוצרים שונים. לאינטל חלופות רבות ברחבי העולם וביבשת אסיה, אשר יכולים להחליף את המפעלים הסיניים בעת הצורך. ענף מרכזי נוסף שלא צפוי להיפגע בטווח הבינוני הוא יצוא הכימיקלים והמינרלים, שם נחתמים חוזי האספקה ארוכי טווח.

פעילות יצוא השירותים העסקיים לסין מושפעת בעיקר ממרכזי המו"פ של חברות טכנולוגיה סיניות הממוקמות בישראל. סגר ימי או אווירי לא ישפיע, אך תיתכן השפעה עקיפה בעקבות ירידה בפעילותן העסקית של חברות האם.

השפעה ישירה שלילית ומיידית צפויה על היקף התיירים הנכנסים מסין, אם כי שיעורם מסך כניסות התיירים לישראל נמוך (3.4% מכלל התיירים שנכנסים לישראל).

חסר הוודאות השורר בעולם סביב נגיף הקורונה ממשיך להעיב על הכלכלה הכלל עולמית. למרות מאמציו הרבים של ארגון הבריאות העולמי להרגיע את אוכלוסיות העולם כי עדיין לא מדובר במגפה כלל עולמית, הציבור הרחב נותר מבוטח מנזקי המגפה ומהמצב הקיים. עם נקיטת צעדים משמעותיים כנגד התפשטות נגיף וירוס הקורונה, גופים ממשלתיים ופיננסיים במדינות שונות בעולם החלו בניסיון לחזות את ההשפעה הצפויה של וירוס הקורונה על הכלכלה העולמית בטווח הקצר ובטווח הבינוני-ארוך תוך שהם נשענים ומתבססים על התוצאות הכלכליות מהתפרצות המגפה האחרונה בסין בשנת 2002 - הסארס.

הגידול הדרמטי בהיקף היבוא מסין של ספקים ישראלים הינו מגמה גוברת שהחלה בעשור האחרון והתעצמה בשנתיים האחרונות, לכן במקרה של מדינת ישראל ההשוואה להשלכותיו של נגיף הסארס על הכלכלה המקומית הינה שגויה מיסודה. משקלה של

2 מיליארד דולר
היקף יצוא רכיבים
אלקטרוניים לסין

הביטוח שלך להצלחה

החילזון 2 רמת גן 525227 טל. 03-7962444 icic.co.il icic@icic.co.il

אינדיקטורים מעורבים למצב המשק

אופטימיות בקרב העסקים. פסימיות בקרב משקי הבית.

מדד מגמות בעסקים של הלמ"ס מצביע על אופטימיות בתחילת 2020. מנגד, מדד אמון הצרכנים של הלמ"ס מראה שמשקי הבית פסימיים יותר, בעיקר לגבי השינוי הצפוי במצב הכלכלי של המדינה.

האינדיקטורים לצריכה הפרטית בדצמבר היו מעורבים. מדד פדיון רשתות השיווק ירד ב-2% ומנגד, מדד ערך הרכישות בכרטיסי אשראי עלה ב-3% וקרוב ל-11% בהשוואה לדצמבר בשנה שעברה.

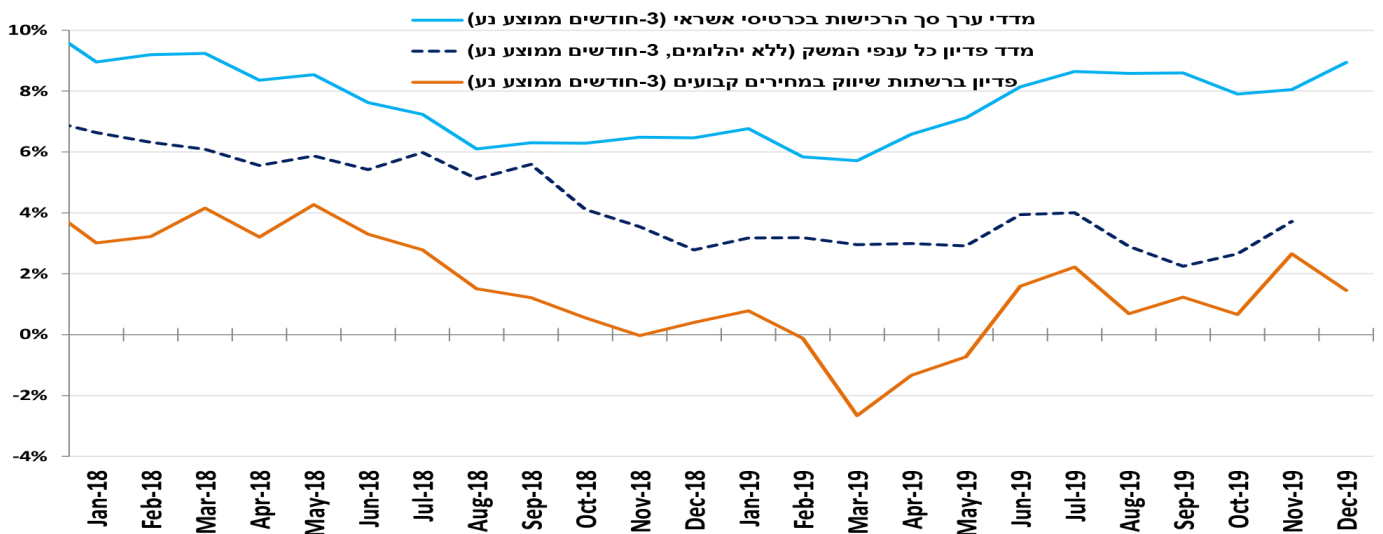
סוכנות דירוג האשראי הבינלאומית S&P אישרה את דירוג האשראי של ישראל על AA מינוס עם אופק יציב. זהו הדירוג הגבוה ביותר של ישראל מבין סוכנויות הדירוג. החברה הדגישה את אמונה במוסדות המדינה שיוכלו להתגבר על אי-הוודאות הפוליטית ואת אמונה שהממשלה החדשה שתקום תיפעל להפחית את הגירעון, שצפוי, להערכתם, לעמוד השנה סביב 3.5% מהתוצר.

AA-

דירוג האשראי של ישראל על פי
סוכנות האשראי S&P

המדד המשולב של בנק ישראל למצב המשק עלה ב-0.3% בדצמבר, בדומה לקצב החודשי הממוצע בשלושת החודשים האחרונים. העלייה ביבוא הסחורות, במשרות הפנויות, בנדל"ן ובפדיון תרמו להרחבת הפעילות. החולשה ביצוא הסחורות ובתעשייה מיתנו את הקצב. להקטנת הטבות המס על יבוא רכבים היברידיים תרומה משמעותית לצמיחה ברבעון האחרון של 2019.

מדדים לצריכה פרטית בישראל (נתונים מנוכים עונתיים, 3-חודשים ממוצע נע, שינוי ב-12 החודשים האחרונים)

החילזון 2 רמת גן 525227 טל. 03-7962444 icic.co.il icic@icic.co.il

השקל מתחזק למרות רכישת מט"ח מואצת של בנק ישראל היצוא מפגין עוצמה על אף התחזקות המטבע

למרות מאמצי בנק ישראל, השקל התחזק והגיע לשיא חדש מול סל המטבעות. הגורמים הבסיסיים (עודף בחשבון השוואה, מכירות של חברות ישראליות לזרים, יצוא הגז לצד דירוג גבוה) עדיין תומכים במגמת הייסוף של השקל. גורמים נוספים שתומכים בייסוף: צמצום פערי הריביות מול ארה"ב והירידה בעלויות הגידור של הדולר-שקל.

הפעילות של בנק ישראל בשוק המט"ח גדלה בחודשים האחרונים. הבנק רכש בינואר מט"ח בסך של כ-3

מיליארד דולר. זהו הסכום החודשי הגבוה ביותר מאז 2010. בעקבות זאת, סך היתרות עלה לשיא חדש - 130 מיליארד דולר, המהווה כ-34% מהתוצר. להערכת כלכלני הראל, הבנק ימשיך וירכוש מט"ח על מנת למתן את הייסוף בשקל, שמהווה את אחד הגורמים העיקריים לאי עמידת הבנק ביעד האינפלציה.

ריבית בנק ישראל נותרה ללא שינוי על 0.25%. הבנק המשיך לאותת שהיא תישאר ברמתה הנוכחית ויתכן שיהיה צורך אף להפחיתה. הירידה בסיכונים לצמיחה הגלובלית, היציבות בפעילות הכלכלית המקומית וההפוגה בהפחתת הריבית, שלקחו הבנקים המרכזיים בעולם, היו התורמים המרכזיים להחלטה.

חטיבת המחקר של הבנק הפחיתה קלות את תחזית הצמיחה לשנה הבאה לקצב שנתי של 2.9% ופרסמה תחזית ראשונית לצמיחה ב-2021: 3.2%.

כן צופה חטיבת המחקר של הבנק, אינפלציה של 1.0% בסוף 2020 ו-1.4% בסוף 2021.

3.4 ש"ח

תחזית לשער חליפין שקל-דולר לעוד 6 חודשים

2021	2020		עיקרי תחזית בנק ישראל
	תחזית נוכחית	שינוי בהשוואה לתחזית הקודמת	
3.2%	-0.1%	2.9%	התמ"ג
2.5%	0.5%	2.5%	הצריכה הפרטית
3.0%	1.5%	-0.5%	השקעה בנכסים קבועים
2.5%	1.0%	2.5%	צריכה ציבורית (ללא יבוא ביטחוני)
4.0%	-1.0%	4.5%	היצוא (ללא יהלומים וחברות הזנק)
2.5%	1.5%	1.0%	היבוא האזרחי (ללא יהלומים, אניות ומטוסים)
3.3%	-0.1%	3.3%	שיעור האבטלה (גילאי 25 – 64, ממוצע שנתי)
1.4%	-0.2%	1.0%	האינפלציה (ממוצע רבעון אחרון)
---	---	0.25%-0.1%	ריבית בנק ישראל (סוף השנה)

האינפלציה ב-2019 שוב לא השיגה את היעד סעיף הדיור המשיך להיות התורם העיקרי לאינפלציה

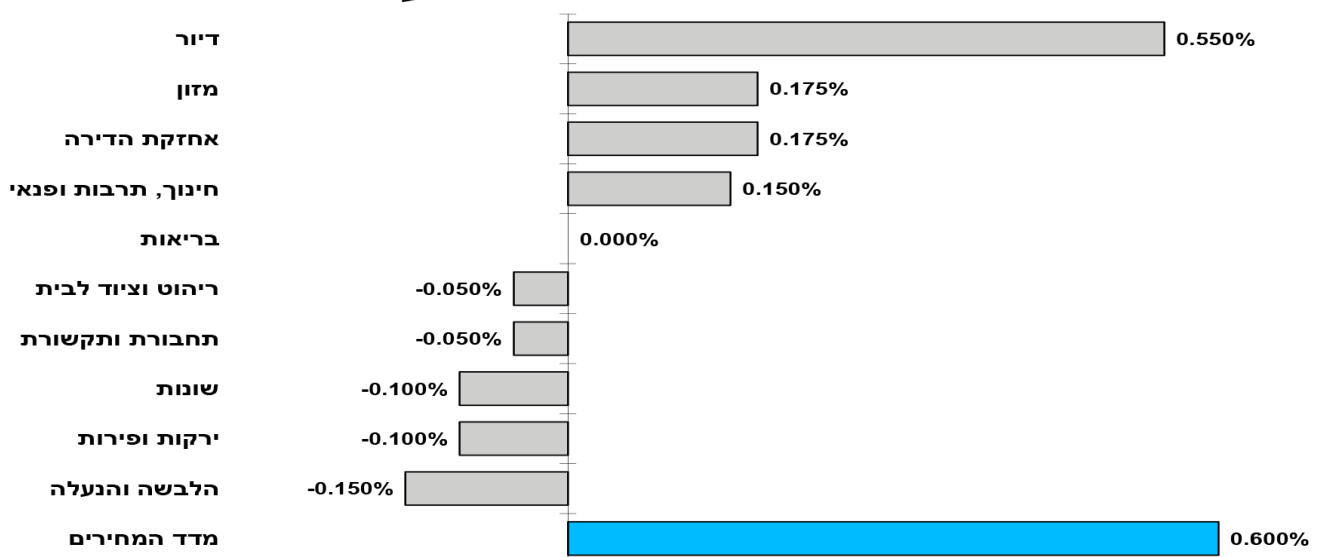
האינפלציה בסוף 2019 הסתכמה ב-0.6%. האינפלציה נמוכה מיעדה זו השנה השישית ברציפות.

בדומה לשנים קודמות, גם בשנת 2019 סעיף הדיור היה התורם העיקרי לאינפלציה (שנה עשירית ברציפות). סעיף המזון היה גם הוא מהתורמים העיקריים לאינפלציה, בהשפעת העלייה בשכר העבודה, זאת לצד סעיף אחזקת הדירה (בשל העלייה במחירי החשמל והמים).

0.6%

שיעור האינפלציה בשנת 2019

התרומה ב-2019 לאינפלציה לפי סעיפי המדד

הביטוח שלך להצלחה

החילזון 2 רמת גן 525227 טל. 03-7962444 icic.co.il icic@icic.co.il

עלייה תלולה בהכנסות המדינה הקטנה משמעותית בהוצאות הממשלה

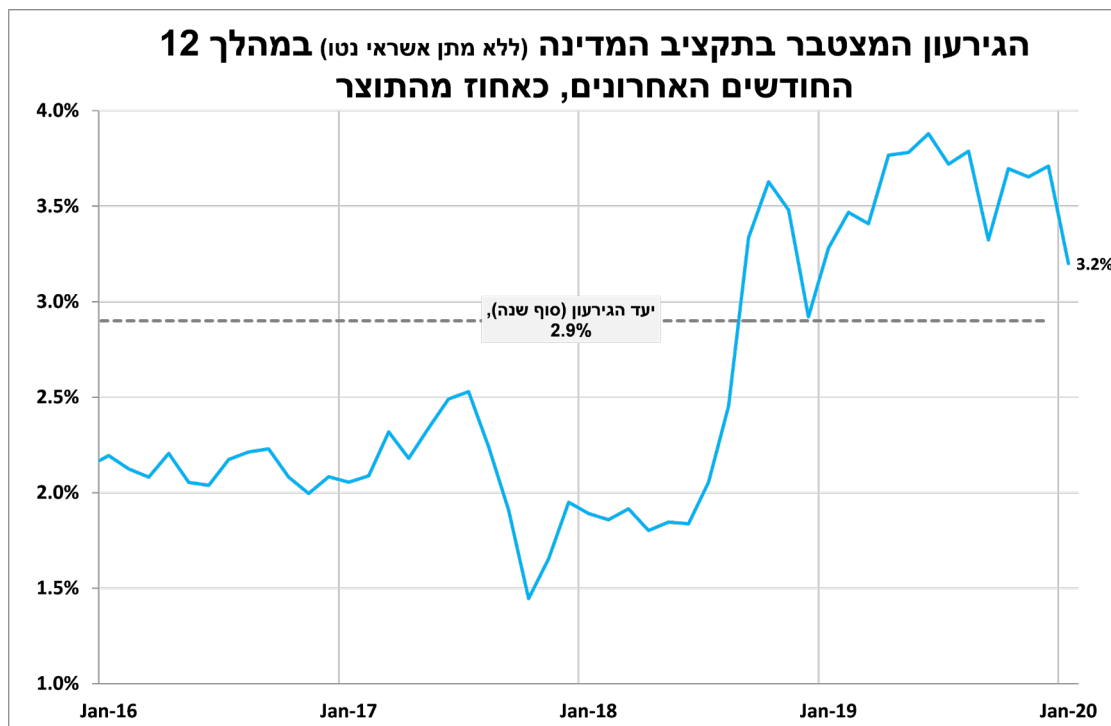
ב2019-2020 הממשלה לא עמדה ביעד הגירעון. על פי הפרסומים הראשוניים הגירעון עמד על 3.7% מהתוצר בסך של כ-52.2 מיליארד ש"ח. עיקר הסיבה לגירעון הגבוה נעוץ בגידול מהיר בהוצאות הממשלה לצד הכנסות נמוכות מהצפי, ומהעובדה שהשנה לא היו הפתעות משמעותיות כלפי מעלה בהכנסות ממסים.

נתוני הכנסות המדינה ממסים בתחילת 2020 היו מעודדים ועמדו על 33.6 מיליארד ש"ח, עלייה דו-ספרתית בהשוואה

לינואר בשנה שעברה. ההכנסות בתחילת 2019 היו חריגות כלפי מטה (בשל הקדמת הכנסות לדצמבר 2018). חלק מהעלייה השנה עדיין נובע מיבוא מוגבר של רכבים (עקב צמצום הטבת המס על רכבים היברידיים). גם בניכוי הגורמים החד-פעמיים, הכנסות המדינה ממסים מצביעות על קצב פעילות נאה במשק, הדומה לקצב המהיר במחצית השנייה של השנה שעברה.

מכיוון שהשנה החלה בתקציב "המשכי", הוצאות הממשלה קטנו משמעותית בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. כתוצאה מכך, הגירעון כאחוז מהתוצר ירד ל-3.2%. עם זאת, לאורך זמן, תקציב המשכי (1/12) בכל חודש מתקציב השנה הקודמת) מהווה גורם מעכב צמיחה.

3.2%
הגירעון מסך התוצר

הביטוח שלך להצלחה

החילזון 2 רמת גן 525227 טל. 03-7962444 icic.co.il icic@icic.co.il

האבטלה ברמה הנמוכה ביותר שנמדדה ירידה בשיעור ההשתתפות בשוק העבודה

ההשתתפות בשוק העבודה (63.1%). ירידה זו מלמדת שהשיפור בשוק התעסוקה קרוב למיצוי.

בחלוקה לפי מחוזות, שיעור האבטלה ירד בכל המחוזות, מלבד מחוז ירושלים, עם המשך צמצום הפערים ביניהם. שוק העבודה החזק תומך בגידול בצריכה הפרטית השנה שיפצה חלקית על החולשה הצפויה בצריכה הציבורית, ביצוא ובהשקעה.

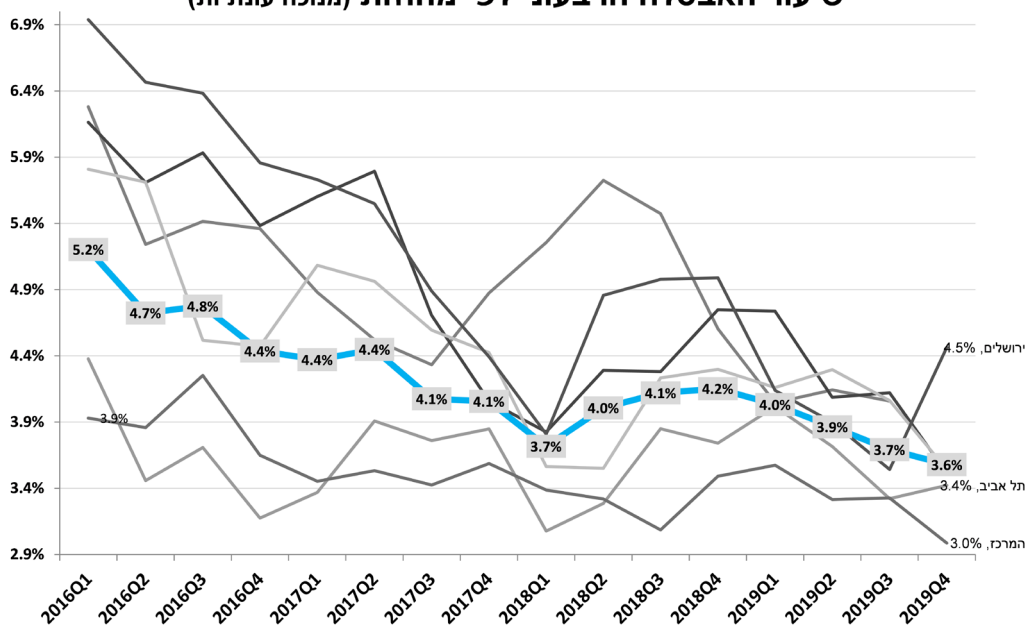
מספר המשרות הפנויות בסוף 2019 גדל ב-3% לרמה הגבוהה ביותר מזה כחצי שנה. העלייה בביקושים למשרות תומכת בהמשך היציבות בקצב עליית השכר בסקטור העסקי בתחילת 2020 ובהמשך הגידול בצריכה הפרטית.

3.1%

שיעור האבטלה בגילאי העבודה (25-64)

שוק העבודה הישראלי ממשיך להפגין חוזקה. שיעור האבטלה ירד קלות ל-3.6% ברבעון הרביעי של 2019, לעומת 3.7% ברבעון הקודם (3.1% עבור האוכלוסייה בגיל העבודה בגילאי 25-64). זוהי הרמה הנמוכה ביותר מאז שהחלה המדידה והשנה העשירית ברציפות ששיעור האבטלה יורד. בניגוד לשנים הקודמות, ב-2019 נרשמה גם ירידה משמעותית בשיעור

שיעור האבטלה הרבעוני לפי מחוזות (מנוכה עונתיות)

הביטוח שלך להצלחה

החילזון 2 רמת גן 525227 טל. 03-7962444 icic.co.il icic@icic.co.il

הצריכה הפרטית דוחפת את יבוא הסחורות

יצוא השירותים תומך בהתחזקות השקל

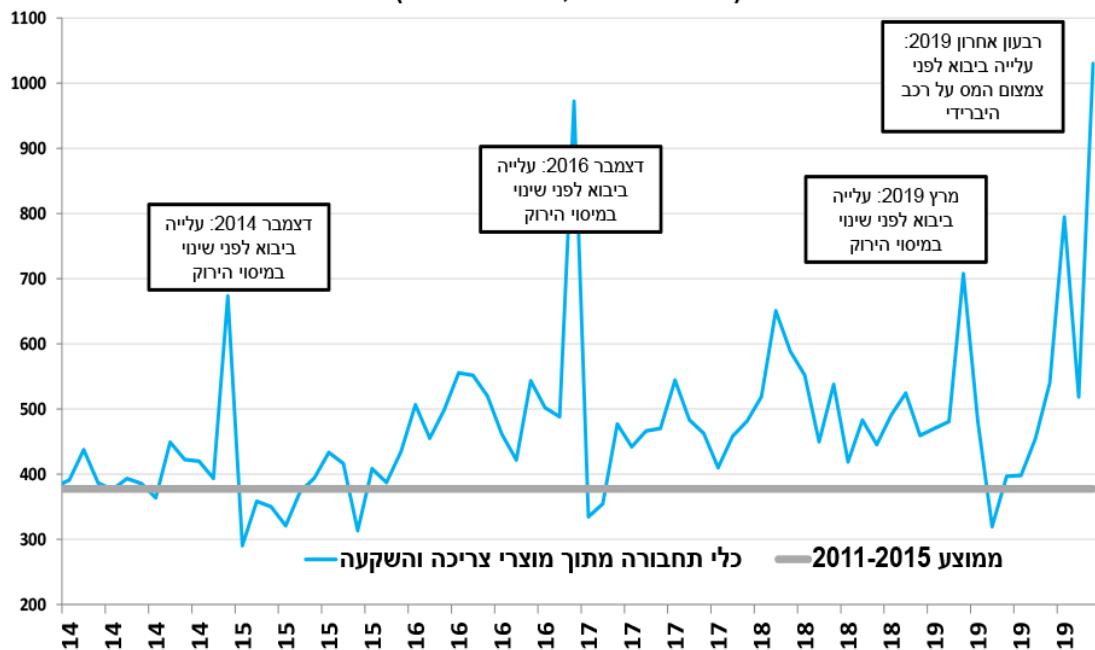
תוני סחר הסחורות לסוף 2019 היו מעורבים. יצוא הסחורות ירד ב-4.3%. יבוא הסחורות עלה ב-6%, בעיקר בשל יבוא חריג של רכבים, עקב צמצום הטבת המס על יבוא רכב היברידי. גם בניכוי יבוא הרכבים, עלה יבוא מוצרי הצריכה לשיא חודשי חדש.

סך יצוא השירותים, בניכוי חברות הזנק, ירד ב-3% בנובמבר, לאחר עלייה חדה בחודש הקודם. עדיין נרשם גידול דו-ספרתי בהשוואה לנובמבר בשנה שעברה. חוזקו של יצוא השירותים מפצה על החולשה ביצוא הסחורות ותומך בהמשך התחזקותו של השקל.

6%

עליה ביבוא סחורות ברבעון הרביעי של 2019

יבוא רכבים מתוך יבוא מוצרי צריכה והשקעה (מנחה עונתיות, מילוני דולרים)

הביטוח שלך להצלחה

החילזון 2 רמת גן 525227 טל. 03-7962444 icic@icic.co.il icic.co.il

משהו לקינוח

בססח - חברת ביטוח סיכוני סחר חוץ המובילה בישראל מבטחת עסקאות סחר חוץ ב-140 מדינות ובשוק המקומי. ביטוח בססח מקנה ליצואנים ולספקים בשוק המקומי הגנה מפני אי תשלום החובות על ידי הלקוחות, ושירותים משלימים כמו: תכניות מימון על בסיס ביטוח האשראי ("ניכיון חייבים"), ביטוח עלויות ייצור, ביטוח מקדמות לספקים וערבויות ביצוע מסוגים שונים. בעלי החברה בחלקים שווים הינם: EULER-HERMES מבטח האשראי הגדול בעולם ו-"הראל השקעות ביטוח ופיננסים".

בססח

הביטוח שלך להצלחה

החילזון 2 רמת גן 525227 טל. 03-7962444 icic@icic.co.il icic.co.il